

«Kõige tähtsam on jääda iseenda vastu ausaks,» ütleb meie aja tunnustatumaid basse.

vaid dirigendil. Aga õnneks on häid kaasaegseid lavastusi väga palju.

Kui suur konkurents on, kas keegi hingab kogu aeg kuklasse?

Tänapäevane lauljate koolitus on väga tugev ja väga häid lauljad on piisavalt. Varem oli rohkem spetsialiseerumist näiteks ühele või teisele heliloojale. Nüüdne laulja peab suutma kõike. Oma võimalusi ootavad paljud. Ma ei mõtle sellele, et keegi hingab kogu aeg kuklasse, sest siis unustad oma suuna, enesekindluse ja töö. Aga küllap see reaalsus selline on. Põlvkonnad vahetuvad, tulevad uued, see on normaalne.

Anger alustas lauluõpingutega 21-aastaselt. Enesekindlust oli piisavalt, et Saaremaa poisina konkureerida noortega, kes muusikas üles kasvanud ja elanud.

«Loomulikult vaadati mind kui poolearulist. Mina aga katsetasin oma piire, seadsin uusi sihte, tegin tohutult tööd ja see andis mulle jõudu. Paljud eakaaslased olid juba kooli astudes valmis, nad teadsid, kes on kõige parem ning kuidas peab muusikas midagi tegema. Valmis olemine paneb aga arengule piirid ja tõmbab tegemistele joone alla. Mina ei ole siiani valmis.»

Aga ometi käiakse laulu erialale sissesamiseks vaat et aastaid ettevalmistuskursustel?

Ma ise nimetan seda kunstlaulmiseks. (Anger hakkab rääkima tehishäälega.) Tahan siis alati küsida, mis juhtus, miks sa normaalse häälega ei räägi. Seda kunsthäält ei ole ju vaja. Sportlane ei saa minna kaugushüpet hüppama ettekujutusega, et ta on mitu korda suurem. Laulja peab samuti kasutama olemasolevat materjali ehk oma häält, mida hakatakse vormima. Hingamine saab paika, mahtu ja ruumi tuleb juurde, aga see peab olema loomulik tee. Kõige tähtsam on jääda iseenda vastu ausaks. Sa pakud ju laval publikule iseennast, oma emotsioone, oskusi ja häält, kui seal on midagi valet või võltsi, on see ebausutav. Alguses võib-olla petad ära, aga see tuleb välja.

Bassidel on kõige raskem alustada, kogu aeg pead laulma vanameeste rolle ja kuulad salvestusi, kus laulavad viiekümnesed, aga ise

oled 25, sul pole ju seda keret, seda pilli olemaski. Siis nad laulavad niimoodi viis aastat – ei õnnestu ülemised ega alumised noodid, laulmine on üle mõistuse raske, siis kukuvad ära, õpetajad ka ei suuda aidata. Kui puudub alatoon, kõige täpsem, puhtam ja loomulikum, ei ole midagi kasvatada. Saad tühja koti, mis ei seisa püsti.

Kust see julgus Eestist välja murda tekkis?

Ega seda julgust tekkinudki, see oli väga, väga raske protsess. Juba Saaremaalt Tallinnasse murdmine oli raske, pealinnas oli ju hoopis teine mentaliteet. Sealt edasi liikumine olematu keeleoskusega tundus võimatu. Tolleaegsel agentuuril läks palju võhma veenmaks mind ettelaulmistele minema. Aga nii see läks. Kui keeled suus, tulid juba lepingud ja maandusin kolmeks aastaks Leipzigsisse, seal pidin kas ujuma või uppuma. Mulle tundub, et ujusin hästi välja. Alles siis hakkasin aru saama, mida ooperilaulmine tegelikult tähendab. Saksa suhtumine repertuaari ja töösse. Laulad nagu noodid kirjas. Lisaks keeleline täpsus – ooperilaulu- ja kõnekeel on täiesti erinevad, kõnekeele oskaja ei saa lauljat ooperikeeles aidata. Selleks peab olema õige nõuandja, see on omaette teadus. Ma olen liiga palju teel, aga uutes linnades pean need abilised leidma.

Paljudest oma valdkonna tipptegijatest saavad ühel heal hetkel õpetajad, kas te olete sellele mõelnud?

Selleks peab olema veendumus, sest halbu õpetajaid on minutagi palju. Mul on küll midagi öelda, aga see nõuab kogemust ja aega ning see on tohutult suur vastutus.

Te ei tahtvat midagi kuulda salvestamisest, miks nii?

On hääled, mis sobivad salvestamiseks, ja need, mis ei sobi. Minu hääle kõlab lindilt kuidagi ime-lik ja vale, liiga aus. Ma tean, et panen endale sellega piirid, aga vaevalt oma arvamust muudan. Igatahes ei suudaks ise sellel lindistusprotsessil aktiivselt osaleda. (Muheleb.)

Kas te peale klassikalise muusika ka midagi kuuldate?

Vaikust ja linnulaulu. Linnulaul on kõige ilusam. Ausalt. Ooperimuusika on nii intensiivne, et kõrvad vajavad puhkust, muidu saab kõike liiga palju. Ka kodus palun ma vaikust.

Kodustele teemadele minnes märgib Anger, et tema kolm last on kasvanud eestikeelses kodus, veetnud suved isa sünnimaal, saanud seal sõpru. Kunagi, kui koolid lõpetatud, on neil ehk Eestisse asja, aga praegu on nad ennekõike viinlased. «Nende sõbrad ja tegemised on Viinis. Mul endal on siin ka aastate jookkul tekkinud häid tuttavaid, aga sõprus vajab enamat. Ajale peavad vastu juured ja sügavus ehk eesti sõbrad, kelle järele igatsen.»

☞ VÕÕRAS LINNAS ÜKSI UITAMINE ON VABAKUTSELISE OOPERILAUJJA TÖÖ KÕIGE RASKEM OSA.

Anger tunnistab, et võõras linnas üksi uitamine on vabakutselise ooperilaulja töö kõige raskem osa. Pikk lahusolek perest on selle negatiivne pool. Aga täna öösel pärast etendust sõidab ta koju abikaasa ja laste juurde.

«Tänapäeval on tavaline, et paljud paarid töötavad eri linnades, eri riikides. Lähedasi suhteid on raske hoida. Ja paljud nendest katkevad. Mina ei taha niimoodi. See on olemasoleva väljakutse tõestada vastupidist. Ma ei ole nii nõrk, et minna kergemat teed. Et kui mulle miski ei sobi, siis lõpetan suhte. Inimesed muutuvad. Ma tahan kogu aeg areneda nii lauljana kui ka lähisuhetes. Tahan võtta elu kui suurt pikka arenguprotsessi, annaks jumal mõistust neid karisid seal näha ja mitte üle reageerida. Kerge see ühestki otsast ei ole. Aga igatüki peab leidma oma tarkuse.»

Anger ütleb lõpetuseks, et tuleks Eestise tagasi kas või homme, aga praegu ei ole see võimalik. «Ma reisin väga palju ja seetõttu peab see minu jaoks olema mugav ning soodne. Eestis ei ole see praegu kahjuks võimalik. Loodame, et sinna tuleb varsti korralik lennuliiklus ning uus ooperimaja, siis on kõik võimalik.» ☺